

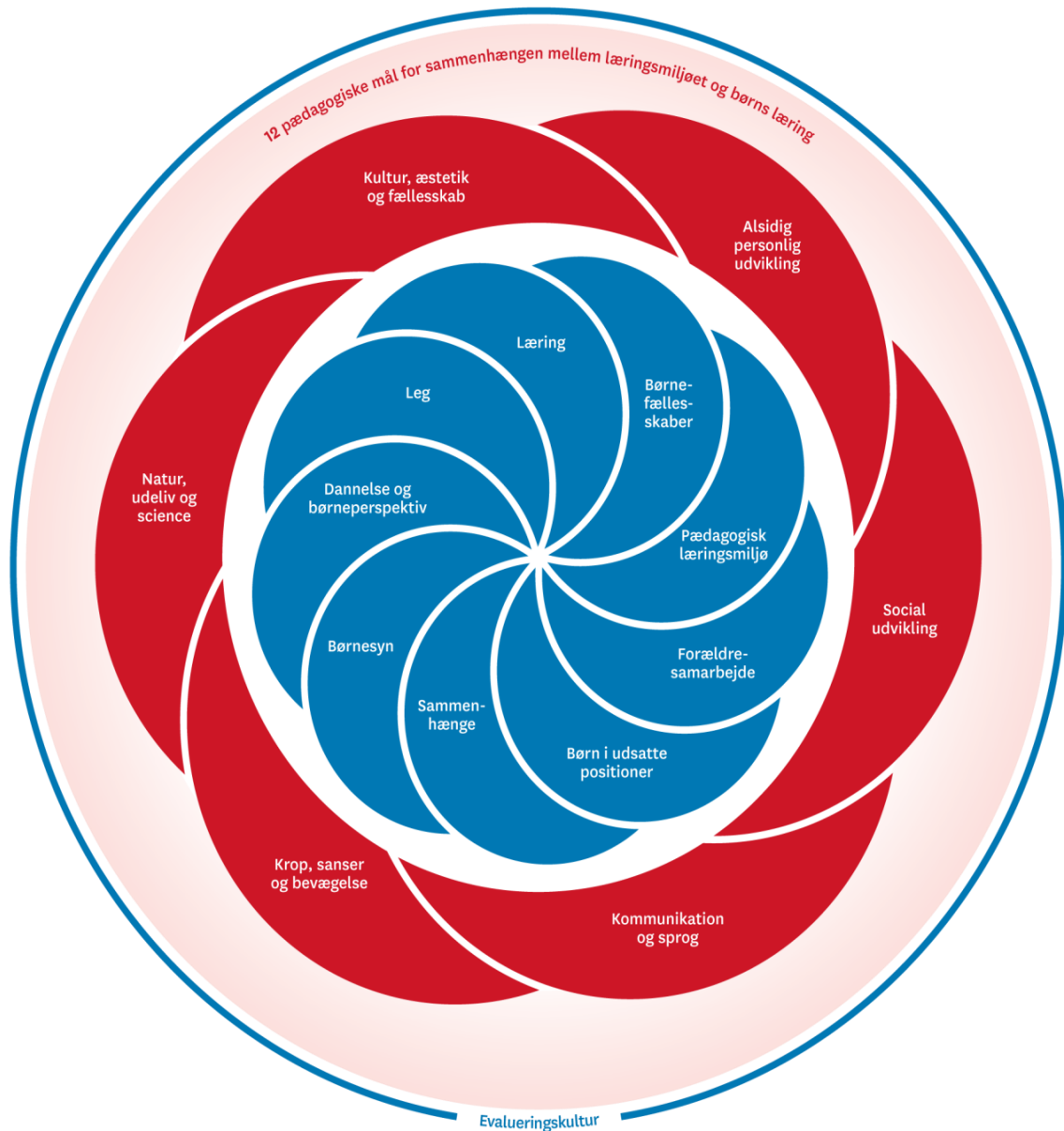

Pædagogisk læreplan for børnehuset Himmelbjerget 2023

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er

udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Pædagogisk læreplan

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesynet i danske dagtilbud tager udgangspunkt i, værdien ved at være barn. Børn har ret til at være børn, til at være forskellige og til at udvikle sig i forskelligt tempo. Dannelse, ligestilling og demokrati skal medtænkes i det daglige pædagogiske arbejde, så barnet oplever at have indflydelse på dagligdagen uanset dets baggrund, køn, alder og kultur. Små børn skal høres og tages alvorligt. Leg er grundlæggende for barnets udvikling og understøtter blandt andet fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet. Børn lærer gennem legen at forhandle, indgå kompromisser og løse konflikter. Et af legens kendetegn er, at den bliver til undervejs, og at børn derfor hele tiden må afstemme med hinanden. Børns sociale læring og udvikling finder også sted, når det iagttager andres leg. Her lærer de at afkode legens formelle og uformelle regler og komme med konstruktive legeudspil, der kan bringe dem ind i legen og hjælpe med at blive i denne. Det pædagogiske personale og ledelsen skal skabe organisatoriske rammer og et pædagogisk læringsmiljø, der muliggør, at børnene oplever nærhed, trivsel, læring, udvikling og anerkendende relationer. Det pædagogiske personale skal invitere børnene til at være aktivt deltagende, så de er med til at skabe egen læring og konkret deltagelse i demokratiske sammenhænge. Det pædagogiske læringsmiljø skal tage udgangspunkt i et børneperspektiv, uanset om der er tale om hverdagssituationer, børneinitierede aktiviteter eller voksenplanlagte forløb. Det pædagogiske personale skal planlægge aktiviteter med udgangspunkt i børnenes interesser eller ved at indsamle dokumentation til evalueringer, der indfanger børnenes oplevelser af læringsmiljøet.

Tegn i ønsket praksis (det vil vi gerne kunne se):

Børnene bruger de voksne som sikker base - de beder om hjælp, når de har brug for det. De mindste bruger babytegn, de større børn sætter ord på egne behov. Børnene lærer at sige fra, vente på tur mv. De har nogle at lege med – børn eller voksne, er aktivt i leg og i små fællesskaber.

Legen er en rigtig god kilde til læring. Børn lærer i legen spilleregler, omgangsformer, regler, grænser m.v. Vi arbejder, når det er muligt, i små grupper, fordi det i den lille gruppe er nemmere, at se det enkelte barns behov og initiativ.

Praksiseksempel:

To børn leger løbe leg på gangen, Peter kommer lidt senere og går hen for at deltage og løbe med, men Frederik siger nej. Den voksne ser og hører det tager Peter i hånden og spørger om

Peter må være med. Frederik siger Ja med det samme. Og de griner alle tre og løber videre på gangen.

Kristian vil gerne holde Signe og Ida i hånden. Siger "holde hånd" – det forstår pigerne ikke. Kristian begynder at nynne og efter et stykke tid, rækker han hånden til Signe. Kristian nynner stadig mens de går hånd i hånd. Kort tid efter vil Ida også gerne holde i hånd.

Pædagogisk læringsmiljø

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Vision (det mener og vil vi):

Pædagogiske læringsmiljøer skal understøtte og give børnene muligheder for at trives, lære, udvikle sig og dannes. Når vi skal etablere pædagogiske læringsmiljøer, indebærer det at vi gør os nogle didaktiske overvejelser, så vi får tilrettelagt trygge læringsmiljøer, som understøtter børnegruppens sociale, kropslige, emotionelle og kognitive udvikling. Det pædagogiske læringsmiljø skal altid tilrettelægges, så det inddrager børnenes perspektiv og understøtter deltagelsesmuligheder. Det skal derudover tage hensyn til børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige og individuelle forudsætninger for deltagelse.

Tegn i ønsket praksis (det vil vi gerne kunne se):

Børnene bruger læringsmiljøernes indretning og muligheder. Børnene går på opdagelse og gør egne erfaringer. Et pædagogisk læringsmiljø, der ændrer sig efter børnegruppens sammensætning, interesser og udviklingstrin.

Praksis (hvad gør vi):

Pædagogiske læringsmiljøer skal understøtte og udvide børnenes erfaringsverden. Så er det vores opgave som pædagogisk personale at tilrettelægge læringsmiljøer, hvor barnet støttes i at sige fra og til og indgå i såvel kendte og nye sammenhænge og relationer med andre børn.

Læringsmiljøet skal gennem leg, motorisk udfoldelse og andre meningsfulde aktiviteter bidrage til, at børnene gør sig væsentlige erfaringer med forskellige sociale positioner, som giver dem et grundlæggende demokratisk værdisæt, der udvikler og understøtter børnenes dannelse og livsduelighed. Læringsmiljøet skal understøtte børnene i at udtrykke deres følelser og håndtere konflikter hensigtsmæssigt uden at miste initiativ og mod. Børn øver sig i deltagelseskompetence ved at balancere mellem iagttagende og mere initiativtagende positioner i de forskellige aktiviteter og relationer, de indgår i. Dette opnås blandt andet ved at opdele børnegruppen i mindre grupper, aktivt anvende legeplads, gangarealer el.lign. i hverdagen med henblik på at styrke læring og

trivsel hos børnene. Børn lærer ved, at indgå i fællesskaber med andre børn og voksne og sammen går vi på opdagelse, hvor vi er undersøgende og eksperimenterende. I vores børnehus tilrettelægger vi alsidige læringsmiljøer der fremmer den naturlige nysgerrighed og lyst til at lære. Vi giver plads i hverdagen til børns spontane leg og legefællesskaber. Som pædagogisk personale er vi optagede af vores positioner, ift. fx social og sproglig ramme. Vi arbejder målrettet med rutinerne, hvor vi giver tid og plads til at børnene lærer i eget tempo. Vi har fokus på, at de voksenplanlagte aktiviteter i høj grad inddrager barnets perspektiv

Samarbejde med forældre om børns læring

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Vision (det mener og vil vi):

I Børnehuset Himmelbjerget ønsker vi at etablere et tæt samarbejde med forældrene. De er eksperter på egne børn og kan videregive deres viden til os - i fællesskab kan vi bedst muligt få skabt læringsmiljøer der kan fremme barnets trivsel, udvikling og dannelse. Det er vigtigt, at vi fra starten gensidigt afstemmer forventninger med hinanden i forhold til både det individuelle forældresamarbejde og det mere generelle forældresamarbejde i institutionen. Vi vil gerne opbygge et tillidsfuldt og konstruktivt samarbejde om barnets trivsel og udvikling. Derudover har vi samarbejde i form af forældremøder, forskellige arrangementer og årlige forældresamtaler.

Forældremødet ligger i maj og der er programmet valg til forældreråd og bestyrelse, såvel som et tema, som børnehuset har særligt fokus på.

De individuelle samtaler omhandler barnets trivsel og der bruger vi dialogprofilen som pædagogisk redskab. Det understøtter barnets udvikling indenfor alle læreplanstemaer, så vi når hele vejen rundt. Alle tilbydes en individuel samtale når de fylder år. Derudover tilbydes en individuel samtale når barnet har gået i børnehuset i 3 mdr og når de har gået i børnehaven i 3-4 mdr. På 3 års samtalen gennemgås en sprogvurdering, der er repræsentant fra både vuggestue og børnehave til denne samtale, da den samtidig bruges som overgangssamtale til børnehaven.

Formålet med et arrangement er at styrke et socialt sammenhold og relationer blandt husets børn og forældre. Vi har en fødselsdagsfest med fælles aktivitet og spisning og to bedsteforældredage.

Tegn i ønsket praksis (det vil vi gerne kunne se):

At vi forbereder og vænner børn og forældre så godt vi kan til dagtilbudslivet. At de er trygge i kommunikationen og ved at aflevere deres børn i institutionen. At de deltager i samtaler, forældremøder og sociale arrangementer.

Praksis (hvad gør vi):

Vi opbygger fra starten et godt, trygt og tæt samarbejde med forældrene. Før de starter i dagtilbuddet kommer de på besøg og vi introducerer dem til vores fysiske rammer og pædagogik.

Når de starter i institutionen, har vi en lille samtale, hvor vi får viden om deres barn og eventuelle behov. I tilvænningsperioden er vi i tæt dialog med forældrene om hvordan det går, hvornår deres barn skal prøve at være her alene, hvor lang tid og hvornår de skal sove her for første gang og særlige behov.

Ved en høj grad af forældreinddragelse, gør vi dem trygge ved dagtilbuddet og personalet. Vi afstemmer forventninger, og hører deres tanker omkring opstarten. Nogle familier har brug for et decideret opstartsmøde inden eller umiddelbart efter start. Og dette forsøger vi altid at imødekomme. Det giver forståelse og mere overskud hos familien og på sigt et bedre samarbejde.

I samarbejdet med forældrene, er det vigtigt at vi hele tiden har fokus på barnets trivsel, udvikling og læring. Vi samarbejder om hvordan det går her og hvordan det går derhjemme. Vi kan i fællesskab skabe de bedste betingelser for barnets udvikling

Praksis eksempel:

Mette er for genert til at sige når hun skal tisse, det aftales mellem forældre og barn, at hun skal tage fat i den voksnes ben som tegn, så den voksne vil gå med ud.

Lise har svært ved at sove kl.11.45 som resten af vuggestuen, hun er først klar til at sove 12.15. Vi prøver at flytte hende til børnehaven hvor de først sover senere. Det bliver en succes.

Børn i udsatte positioner

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Vision (det mener og vil vi):

I tilrettelæggelsen af vores læringsmiljøer tager vi højde for børn i udsatte/perifere positioner, så deres trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes – det inkluderende dagtilbud. Vi giver plads til, at alle børn får plads og rum til at være i mindre gruppesammenhænge. Her er der mulighed for at vi som pædagogisk personale kan arbejde målrettet med de enkelte børns/børnegruppens specifikke udfordringer, uden at de nødvendigvis udstilles som sådan. Vi er meget opmærksomme på at børn i udsatte/perifere positioner øves i deltagelsesmuligheder, så skal være en betydningsfuld del af børnefællesskaberne.

Vi samarbejder med PPR (pædagogisk, psykologisk rådgivning) der består af en psykolog, en logopæd og en ergoterapeut. Det er de samme tre der er tilknyttet Himmelbjerget og det er en god

tryghed i det tværfaglige samarbejde at vi kender hinanden. Forældrene mærker også tryghed, når de ser/hører at vi samarbejder godt sammen.

Derudover er der tilknyttet 2 inklusionspædagoger til området, som vi kan rekvirere til at lave legegrupper og give sparring til børnefællesskaber.

Tegn i ønsket praksis (det vil vi gerne kunne se): Alle børn øver sig i at kunne deltage i børne- og vokseninitierede lege og aktiviteter. Struktur og indhold i de daglige rutiner/aktiviteter formes så de fremmer deltagelse for børn i udsatte/perifere positioner. Børnene skal have mulighed for at deltage på det niveau de kan. De skal støttes og udfordres og opleve succes, i både børne- og vokseninitierede aktiviteter.

At børnene føler sig trygge ved de voksne, så de kommer hen og er nysgerrige.

Praksis (hvad gør vi):

Sigurd har svært ved at deltage i samling og har svært ved at være sammen med for mange børn. Vi tilrettelægger det så en voksen går fra med ham og 2 andre børn. Læser en bog eller bygger med lego. Ved at de er flere der gør det sammen, så oplever Sigurd at han er en del af fællesskabet i en ramme han kan overskue

Sammenhæng til børnehaveklassen

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Vi er sammen med kommunens naturvejledere med i et naturprojekt om Ask og Liv. Det starter i november og er et forløb der slutter med tre sammenhængende dage i skoven sammen med alle de andre kommende skolebørn.

Derudover har vi i området et eventyrs projekt i august og september, hvor vi læser 6 eventyr og kommer på et eventyrs løb med de andre kommende skolebørn i området.

Når vi mødes med de andre skolebørn, deles de op i grupper, så de møder dem der skal på samme skole, herigennem opstår nye venskaber og genkendelighed.

I Himmelbjerget samler vi alle kommende skolebørn hver onsdag, hvor de laver film og andre teknologiske eksperimenter. Her træner de at samarbejde, konstruere og følge en guiden, der ender ud i flere små succeser.

Praksis eksempel:

Børnene bliver optaget et sted i huset og skal selv vælge hvor de vil dukke op. Michael sidder på gyngen og gynger pludselig er han væk og kommer frem på toilettet. Sanne hopper inde på stuen og pludselig er hun væk og lander i en spand i køkkenet. Børnene er meget stolte af deres film, der blev delt på Aula.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi ser det omkringliggende samfund, som en mulighed for at etablere pædagogiske læringsmiljøer, da det kan bidrage med særlig viden eller interesse for vores børnehus. Vi vil inddrage lokalsamfundet på måder, så det bidrager til vores pædagogiske læringsmiljøer. Børn er interesserede i at få ny viden og den viden kan vi opnå ved at bruge de muligheder der er i lokalsamfundet.

Vi ligger fantastisk placeret tæt på Skolen/SFO • Plejehjemmet • Biblioteket • Bistruphus • Skolelandbruget planteskoler • Kirken osv.

Med vuggestuen bruger vi vores ugentlige ture i lokalområdet. Børnehaven begynder at udvide, så de tager bus eller budcykler til Furesøen, byen mm.

Ved at inddrage familier, lokalsamfundet, "verden lidt længere væk", kan vi gøre brug af nogle steder og personer, der kan bidrage til børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Børnene får viden om hvordan det er verden hænger sammen – på deres respektive udviklingsniveau.

Til jul og påske tager vi i Bistrup Kirke hvor vi ser og hører om Jesus. Vi har dukketeater i huset inden, så børnene kender historien inden vi kommer i kirken.

Forældrerådet har lavet fast legeaftale den første søndag i måneden. Her mødes dem der har tid og lyst på legepladsen. Dette var et initiativ de startede, da der var mange nye forældre/tilflyttere til Himmelbjerget.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Fysisk børnemiljø:

Vi er optagede af indretningen af rummene/læringsrummene. Vi vil gerne kunne mestre 'det lille' i 'det store'. Børn lærer med krop og sanser, derfor skal der være rig mulighed for at bruge begge dele. Det sikrer vi bl.a. gennem plads til fysisk udfoldelse: gulvplads, multirum, legeplads med terræn mm. Vi har fået folie på vægge, skabe og skillevægge, så vi derigennem lave opdelte oaser til forskellige læringsmiljøer. Der skal også være mulighed for fordybelse, så der er huler på stuerne og gangene til at kravle ind i. Vores Makerspacerum og krea rum stiller andre faciliteter til fordybelse med andre ting.

Vi har et rum med sofa og bogkasse, her er det et godt sted for børnene at trække sig ud i små grupper både om morgenen og eftermiddagen.

Rummene skal opfordre mest muligt til at børnene lærer at kunne selv (Ahlmann: indlært hjælpeløshed). Mulighed i garderobe for at børn selv kan tage overtøj på og af, at de ved bordet kan være med til at dække bord, tage ud af bord, tørre hænder og mund, skrabe madrester i skraldespanden, smide hagesmæk i vasketøjskurv. Badeværelset tilbyder at børnene kan gå på opdagelse i selv at kunne tage tøj af og på, lægge tøj i kassen, tage bleen af og smide den i blespand, tilbydes at sidde på toilet. Legeplads bruges dagligt, derudover er der mulig cykeltur til Bistruphus (område Hestkøbs naturtilbud, m naturvejleder og andre steder.)

Psykisk børnemiljø:

Det psykiske børnemiljø starter med en god tilvænningsperiode for både barn og forældre. Det er med til at sikre at børnene får øje på den tillid der er ml forældre og personale, samt knytter an til relation ml barn og personale. Samspillet er baseret på respekt for de enkelte børns individualitet. Den voksne ser børnenes perspektiver og interesser og følger dem (imiterer og udvikler dem). Børnene er en del af et større fællesskab, og her skal de have en position som er tro mod barnets personlighed. De voksne er rollemodeller og bliver observeret/imiteret konstant. De guider børnene ift. muligheder og potentialer, de viser vej til en bedre adfærd i stedet for at skælde ud. I vuggestuen benytter vi os af babytegn, derved er oplevelsen at lydbilledet bliver mere hensigtsmæssigt, da meget 'frustrationsgråd' forsvinder.

Vi har faste pladser, så der er mulighed for dialog ml. børnene når vi spiser, her følger vi ligeledes børnenes interesser. Der er faste voksne tildelt stuen, hvor barnet er tilknyttet, så der er altid en tryk base at vende tilbage til.

Æstetisk børnemiljø:

Stuens indretning skal stimulere børnenes interesser og skal være fleksibel ift. at kunne følge både det enkelte barn og gruppens interesser. Legetøj er tilgængeligt og opstilles så børnene kan nå det. Alt legetøj bør være i god stand – det som ikke er, kan bruges til hacking/makeraktiviteter, så det får et efterliv (cirkulært liv).

Vi har tematiseret stuerne med folie på skabe og vægge, så det ikke føles hvidt i hvidt. Vi har masser af naturlig belysning, med store vinduer og højt til loftet.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Sådan understøtter vi barnets alsidige personlige udvikling.

Igennem leg og forskellige aktiviteter udvider barnet sin erfaringsverden og mulighed for deltagelse. Barnet er engageret både i leg, samspil og aktiviteter. Det kan udtrykke følelser og håndterer konflikter og er medskabere af den verden det lever i.

Vi laver aldersopdelte grupper og små grupper på tværs, der understøtter forskellige sider af den alsidige personlige udvikling.

I alle tænkelige situationer i løbet af dagen øves selvhjulpenhed. Det være sig i garderoben, morgenmodtagelse, diverse aktiviteter og ved spisesituationer.

Vi vurderer løbende om børnene passer ind i de enkelte grupper eller om de med fordel ville understøttes bedre i en anden gruppe.

Læringsmiljøet skal gennem leg og andre meningsfulde aktiviteter bidrage til, at børn gør sig væsentlige erfaringer med forskellige sociale positioner, som giver dem et grundlæggende demokratisk værdisæt, der udvikler og understøtter børnenes dannelse og livsduelighed.

Børn øver sig i deltagelseskompetence ved at balancere mellem iagttagende og mere initiativtagende positioner i de forskellige aktiviteter og relationer, de indgår i.

Ved overgange får børnene passende opgaver, der understøtter deres personlige udvikling. Det er både ved bleskift, påklædning i garderobe og borddækning.

Samling er et af de læringsmiljøer der understøtter samspillet mellem alle læreplanstemaer. Der er plads til både læring, udvikling, sprog og barnets eget initiativ og perspektiv.

Tegn på hvor vi ser den alsidige personlige udvikling i samspil med de øvrige læreplanstemaer

Når barnet viser tryghed og mod til at tage del i hverdagen og skabe relationer. Når barnet er nysgerrigt, undersøgende og eksperimenterende.

Når barnet kan komme ind i institutionen om morgenen og viser at det hører til.

Vuggestue eksempel:

Lise er 1,3 og går på stue med 3 jævnaldrende og fire 2-årige. Lise er motorisk langt fremme og ser op til drengegruppen. På nogle aktiviteter har Lise været med i deres gruppe. Lise reagerer i vuggestuen med at blive frustreret ved frokosten og blive vred på de andre børn og sig selv. Vi flytter hende ned i gruppen med de jævnaldrende og bliver bevidste om at Lise har stået meget på tæer for at følge med. Vi oplever en anden ro, når Lise følger sine jævnaldrende, selvom hun er lidt længere fremme motorisk.

Børnehave eksempel:

Anne sover til middag i en time og har brug for at vågne langsomt. Har en aftale med stuens personale at hun kan sidde med en bog i sofaen i ½ time. En dag er vi på legepladsen med alle børnene om eftermiddagen og vil spise mad udenfor. En personale foreslår Anne at komme med ud og spise. Anne bliver meget ked af det, da hun ikke er klar. Stuens voksne kommer forbi og aftaler sammen med Anne og den anden voksne at de kan tage et bord hen tæt ved døren til legepladsen og så kan Anne sidde der og spise. Alt ender godt. Anne bliver mødt og efterfølgende tog vi eksemplet op på personalemødet, så vi fik snakket om det individuelle behov.

Social udvikling

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Sådan understøtter vi den sociale udvikling.

Social udvikling foregår i fællesskaber, hvor barnet oplever at høre til, udvikler empati og får erfaringer med selv at øve indflydelse og værdsætte forskellighed. Vi vil give barnet en tryk base i form af god tilknytning med de voksne på stuen. Vi arbejder med små grupper, hvor der er mulighed for øjenkontakt, vise følelser og "tale" med kroppen.

Vi bestræber os på at hvert enkelt barn er en del af fællesskabet og kan være med på egne præmisser. Barnet bruger den voksne som en sikker base, når det har brug for hjælp. Barnet er aktivt medlem af de små fællesskaber. Barnet henvender sig til andre børn for at kommunikere eller for at lege.

Vi har tydelige kendetegn på stuen og bruger billeder, så alle kan se hvem der er her og hvem der hører til på stuen. Laver aktiviteter der understøtter forskellige konstellationer. Vi er sammen med børnene, vi er med helt nede på gulvet, hvor vi ser barnets intentioner og tegn på at de gerne vil tage kontakt til et andet barn eller voksen. Derved kan vi støtte og hjælpe dem til at blive forstået af andre både børn og voksne.

Tegn på hvor vi ser den sociale udvikling i samspil med de øvrige læreplaner

Vi har grupper på tværs af stuerne, hvor børnene er opdelt efter alder og relationer. Her styrkes fællesskaber og den sociale udvikling. Her laver aktiviteter med fokus på børnefællesskaber og børnenes udviklingstrin.

Vuggestue eksempel: Peter på 1 år, kravler hen til Jakob på næsten 3, kigger på ham, smiler men får ingen reaktion tilbage. Han kravler tættere på og prøver at tage Hennings hånd i sin. Den voksne siger: " Se Jakob, Peter vil gerne være sammen med dig, han smiler til dig, måske vil han at sige hej". Jakob kigger nu på Peter og smiler tilbage. Peter er glad, sætter sig til rette ved siden af Jakob og han tager imod det stykke legetøj som Jakob rækker til ham. Ved at vi er tæt på børnene er det nemmere for os at aflæse børns intentioner. Vi kan nemmere vurdere om vi skal gå foran, ved siden af eller bagved dem, for bedst muligt at støtte op om børnenes muligheder for at deltage i fællesskabet.

Børnehave eksempel:

Vi starter dagen med samling hvor vi sammen med børnene sætter rammen for dagen, vi ser hvem der er der og bruger billeder til at understøtte samlingen. Alle mærker fællesskabet og alle er en del af stuen.

Når vi laver aktiviteter sætter vi børnene sammen med relationer, de er glade for og som matcher dem.

Vi er i gang med samling og Zaki kommer lidt senere, Zaki har ikke meget dansk sprog, men er meget vellidt på stuen. Da hun kommer ind, siger børnene højt hej og der laves plads i cirklen flere steder.

Kommunikation og sprog

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Sådan understøtter vi kommunikation og sprog

Barnets kommunikation og sprog udvikles gennem nære relationer. Derfor er det centralt, at det pædagogiske læringsmiljø understøtter barnets kommunikative og sproglige samspil. Vi laver læseleg og har sproggrupper i både vuggestuen og i børnehaven.

Til de helt små i vuggestuen bruger vi babytegn, så børnene derigennem bliver set og hørt.

I børnehaven øves der månedens sang og rim, og der er navnekort i deres skuffe, så de har en støtte når de skal skrive deres navn.

Vi læser mange bøger og har også et tæt samarbejde med lokal logopæd, der træner med børnene individuelt og i små grupper med det faste personale.

Vi taler med børnene om ansigtsudtryk, mimik og kropssprog, som skal hjælpe dem med at kode forskellige sociale kontekster.

Tegn på hvor vi ser kommunikation og sprog isamspil med de øvrige læreplanstemaer

Sproget bruges hele dagen i samspil med de andre læreplanstemaer. Når der dækkes bord og ved aktiviteter, er der dialog. Under måltider har vi dialog spørgsmål ved bordene og billeder, så

Ved samling er der fokus på børnefællesskaber, udvidelse af ordforråd og rytme/ genkendelighed.

På stuerne har vi fast små grupper hver uge, hvor der arbejdes med sprog.

I vuggestuen samler de en gang om ugen de helt store børn og laver dialogisk læsning.

To uger om året har vi læselegsuger i hele huset.

Krop, sanser og bevægelse

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Sådan understøtter vi udviklingen af børnenes kroppe, sanser og motorik.

Børn oplever verden med kroppen, og i særdeleshed gennem sanserne. Der sker meget med kroppen og den motoriske udvikling i løbet af de første 6 leveår.

Vi skaber sikre og trygge rammer hvori børnene kan lære deres krop bedre at kende, afprøve egne fysiske grænser, eksperimentere og udfordre deres egen og hinandens bevægelsesmæssige udvikling og formåen.

Vi skal gøre det muligt for børnene at blive stimuleret på alle 5 sanser (syn, hørelse, lugtesans, smagssans og følesans). Dette sikrer vi ved at tilbyde en bred vifte af aktivitetstilbud som understøtter og udfordrer sanserne i bredest mulige forstand.

Alle børnehavebørn som er på legepladsen kan grave, gynges, løbe, kravle, rulle, spille bold, klatre og boltre sig (grovmotorik og koordinationsevne)

Har faste turdage hvor børnene selv går og løber (grovmotorik, øget kropsbevidsthed)

Bruge vores multirum til motorisk træning og sanglege (grovmotorik, balance og evt finmotorik)

Vi tegner, maler og klippe- klistrer (finmotorik, følesans)

Alle børn spiser med bestik og drikker af glas/kop (finmotorik og hånd- øje koordination). Vores køkken laver en bred vifte af retter som udfordrer og stimulerer øjnene og lugt/ smagssansen. Børnene smører selv deres mad.

Vi læser historie eller hører fortællinger (høresans)

Tegn på hvor vi ser krop, sanser og bevægelse i samspil med de øvrige læreplanstemaer

Under frokosten og i garderoben hvor dialog og selvhjælpen er en stor del. Som beskrevet under de andre temaer er det en fælles agenda, både at bruge sine sanser og få rette rammer stillet til rådighed.

Børnene udviser bevægelsesglæde og øver sig i grundbevægelser. Øge forståelse for og træne færdsel i trafikken.

Børnene øver sig i at smøre mad selv, starter i vuggestuen, når de kommer op i børnehaven kan de næsten selv.

Natur, udeliv og science

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Sådan understøtter vi natur, udeliv og Science

Vi skaber fysiske og læringsmæssige rammer som gør det muligt for alle børn i alderen 1-7 år at engagere og fordybe sig i temaet natur, udeliv og science.

Vi understøtter børnenes nysgerrighed, refleksionsevne og læring ved at gå på opdagelse i og eksperimentere med natur og science i et bredere, nuanceret og børnerelateret perspektiv.

Alle børnehavebørn er ude hver dag, enten på tur eller legeplads. Og vuggestuen har faste tur dage, samt benytter legepladsen i stort omfang.

Vi arbejder med at skabe små mikromiljøer som børnene kan studere på nærmere hold, herunder muselabyrinth, insekthotel, og skovbundsterrarium. De voksne skaber differentierede deltagelsesmuligheder (f.eks. bål, spise i det fri, cykle længere ture i vores ladcykler og vi besøger vores skov- og uddannelseshus i Bistrup hegn, fanger krabber og haletudser mv.)

På legepladsen bygges træhus, kuglebane eller laves tunnelsystemer og vulkaner i sandkassen.

Vi låner bøger på biblioteket om aktuelle emner med afsæt i børnenes perspektiver, taler om miljø og indsamle skrald, undersøge og have dialog om dyr og planter, på daglig basis tale om årstider, vejret og vejrfænomener.

I vores makerspace lokale, laver vi forskellige fysik og kemi forsøg. Og øger børnenes teknologi forståelse gennem leg med robotter og codning. Vi optager små film som stop motion eller magiske film med brug af reverserfunktion.

Tegn på Natur, udeliv og science i samspil med de øvrige læreplanstemaer:

Børnene viser interesse og glæde ved observerende eller aktiv deltagelse. Undren, nysgerrighed og verbale refleksioner over årsager, virkninger og sammenhænge. Børnene engagerer sig og gør læringsrummet til deres, og efterfølgende henvende sig til hinanden og de voksne for at tale om noget relateret og udtrykker de har lyst til mere.

Praksis eksempel:

De store børn (4-6 år) har i nogle dage talt om at de gerne vil grave efter insekter. Vi laver en aftale med vores lokale naturvejleder om etablering af et insekthotel i institutionen. Første dag mødes vi alle i skoven, og her går vi på opdagelse med skovle, spande og kurve. Vi vender grene og sten, ser imellem træernes rødder og graver i jorden efter smådyr og insekter. Når vi har fundet noget levende ser vi på det under mikroskop, og sammenligner med planchen over smådyr i skoven. Nogle kan vi genkende, andre ikke, og så kan naturvejlederen heldigvis hjælpe.

Derefter indsamler vi en masse mos, jord og grene som skal bruges til at bygge insekthotellet af. Selvom det konstant regner og alle er våde taler børnene sammen, griner og studerer hinanden fund. Dagen afsluttes med en tur i skolestuen hvor vi spiser madpakker og ser på det lille skovmiljø som vejlederen har etableret indendørs.

Næste dag mødes vi i Himmelbjerget kl. 9, og naturvejlederen har alle vores indsamlede skatte fra dagen før med. Vi taler med børnene om hvad et insekthotel er og hvordan man bygger et. Da der er uenighed i gruppen om den endelige placering stemmer vi om det, og flertallet bestemmer at det skal stå i et hjørne tæt på rutchebanen. Så bliver der sorteret, savet og hamret til den store guldmedalje, og alle børn går til opgaven med stort engagement. Vi etablerer en kasse med fire etager, dyr og insekter bliver igen studeret, og børnene drøfter hvilken etage de skal bo på. På de nederste to etager kommer der jord, mos og større grene, og her skal bænkebidere, regnorme og tusindben bo. På de øverste to kommer der halm, mos, tynde grene og kogler, og disse skal beboes af biller, fluer og sommerfugle. Vi deltager alle i indflytningen af de små, og en voksen holder tale. Så sætter vejlederen hønsenet udenpå så ikke det hele falder ud.

Til sidst beslutter børnene at insekthotellet skal have et navn. Efter en del diskuterer frem og tilbage bliver de enige om "Insekt børnehaven". Nogle af børnene maler et fint skilt med hjælp fra en voksen, og de øvrige børn sætter det fast ovenpå kassen. Så bliver der sat skilte op rundt om insekthotellet hvorpå man kan se, hvem der bor her. Alle hjælper med at rydde op, vi siger farvel og tak for hjælpen til vores naturvejleder og går i gang med at spise frokost. Under måltidet går snakken lystigt og tilfredsheden med dagens resultat er tydeligvis stor.

Kultur, æstetik og fællesskab

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Sådan understøtter vi kultur, æstetik og fællesskab.

Kultur er dels en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer barnets sanser og følelser og dels de kulturelle værdier, barnet tilegner sig i hverdagen. Derfor skaber vi et læringsmiljø, der formidler glæde ved æstetiske oplevelser og skabende praksis. Vi har et kreaturum og staffeli til både inde og ude brug.

Der bliver prøvet forskellige teknikker af, blandt andet malet med farve i barberskum og forskellige typer materialer. Børnene prøver selv ved at skabe og eksperimentere og lader sig inspirere af de voksne og de andre børn, kigger på de andre og imiterer og kopierer.

Til samling snakker vi meget kultur, der synges sange fra den gamle sangskat, der er digte, rim og remser hver måned. Børnene er med til at gennemgå dagen og hjælpe med at tælle og sætte aktivitets billeder op på væggen (piktogrammer). Børnene genkender sangene og de kreative processer som er forbundet med årets traditioner, jul, påske, fastelavn, og med årets årstider.

Vi er tilskuere i Bistrup kirke til jule- og påske musicals, og forbereder os til alle højtider med historier, billeder og kreative ting.

Der holdes fællessang hver uge i børnehaven og fælles aktiviteter i vuggestuen, der fremmer fællesskabet på tværs af stuerne.

Legepladsen er ikke opdelt i vuggestue og børnehave, så her leger vi på tværs af alder og mærker vi er en del af et større fællesskab.

Tegn på hvor vi ser kultur, æstetik og fællesskab i samspil med de øvrige læreplanstemaer

Kultur og fællesskab er med til at udvikle børnene. De er en del af samspil, træner sprog og personlig udvikling når de er en del af fællesskabet.

På de forskellige stuer er der opsat folie, der understøtter æstetikken og referere til stuens navn. Det skærper også børnenes bevidsthed om hvordan rummene kan bruges, og rum-retning og farvesans.

Evalueringskultur

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Vi har indført læreplanstræet i vores hverdag, da det synliggør for alle hvor et tema kommer i brug. På denne måde er det nemmere at evaluere projekter.

Vi laver små temaer og projekter som vi evaluerer løbende på personalemødet.

Derudover bruges skema til handling, de bruges mest til indsatser med enkelte børn eller små grupper af børn på en stue. Vi mangler pt stadig noget fast personale og har stadig 2 stuer, der ikke er åbnet. Så vi er i gang med at finde en struktur på møder der er med til at skabe god bund for en kreativ evaluerings kultur.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

På vores årlige personale lørdag har vi læreplanen oppe, hvor vi gennemgår børneperspektivet og læreplanstemaet og forundre os over hvordan koblingen mellem de to fungerer.

Det er en hel ny personalegruppe og et nyt hus, der starter fra grundplan. Herved sikre vi at alle kan skabe retning og føle ejerskab fra start.

Vi har det første år arbejdet på at skabe en institutionskultur på "gamle kommunale ben" hvor vi er gået fra et lille vi til et større vi. Vi vokser stadig og er i gang med udvidelses proces, sideløbende med kulturdannelsen.

Selve læreplanen er gennem revideret fra den første, da vi der ikke havde den nye bygning med det spændende pædagogiske rum.

